

41647

ADVIES

in het geding tussen:

[verzoekers], wonende te [woonplaats], verzoekers,

en

[stichting], gevestigd te [vestigingsplaats], het bevoegd gezag van [school] te [vestigingsplaats],
verweerder
gemachtigde: mr. R.M. de Bekker

1. KERN VAN HET ADVIES

Het verzoek is gegrond. De school mocht de leerling niet verwijderen. Er is geen sprake van dermate ernstig gedrag dat dit de verwijdering van de leerling rechtvaardigt. De school heeft daarnaast geen adequaat onderzoek gedaan naar de extra ondersteuningsbehoefte van de leerling en de nog resterende begeleidingsmogelijkheden binnen de school.

2. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 11 januari 2023 en aangevuld op 2 maart 2023, hebben verzoekers aan de Commissie een geschil voorgelegd over de feitelijke verwijdering van 4 oktober 2022 van [leerling] van [school].

Verweerder heeft op 1 februari 2023 een verweerschrift ingediend en aangevuld op 22 februari 2023.

De hoorzitting vond plaats op 7 maart 2023 te Utrecht.

Verzoekers, [leerling] en [oom], oom van [leerling] waren aanwezig ter zitting. [leerling] is ter zitting gehoord door de Commissie en was de gehele zitting aanwezig.

Namens verweerder waren aanwezig ter zitting [bestuurder] [stichting],

[jaarlaagverantwoordelijke havo 2 en 3] en [begeleider passend onderwijs]

[ondersteuningsprogramma]. Verweerder werd bijgestaan door zijn gemachtigde.

[samenwerkingsverband] werd ter zitting vertegenwoordigd door [directeur-bestuurder].

3. DE FEITEN

1. Verzoekers zijn de ouders van [leerling]. [leerling] is geboren op [geboortedatum] en is leerling van [school] (hierna: de school) te [vestigingsplaats]. [leerling] is bekend met adhd. In het huidige schooljaar doubleert hij havo 3.
2. In het eerste leerjaar (2019-2020) is [leerling] twee keer uit de les verwijderd vanwege lesverstoring. Aan het begin van het tweede leerjaar (2020-2021) wordt [leerling] verwezen naar het spreekuur op school van Halt omdat hij in een korte tijd meerdere keren uit de les is verwijderd en een medeleerling heeft geslagen. In totaal heeft hij drie gesprekken gehad met de Halt-medewerker op het spreekuur. De medewerker van Halt heeft de school geadviseerd om maandelijks gesprekken te organiseren tussen [leerling] en zijn mentor.
3. Vanaf 13 september 2022 krijgt [leerling] begeleiding op school via [ondersteuningsprogramma] omdat zijn gedrag niet lijkt te verbeteren en hierdoor vaak conflicten plaatsvinden. [ondersteuningsprogramma] is er voor de begeleiding aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.
4. Op 26 september 2022 heeft een incident plaatsgevonden tijdens de muziekles. [leerling] heeft de docent uitgescholden toen zij hem vroeg van het drumstel af te gaan. De school heeft [leerling] een time-out gegeven voor de duur van één dag. De time-out is op woensdag september 2022 omgezet naar een externe schorsing tot en met maandag 3 oktober 2022.
5. Op 3 oktober 2022 heeft de school een ontwikkelingsperspectief (opp) voor [leerling] opgesteld voor de aanmelding voor een tussenvoorziening (rebound).
6. Na de schorsingsperiode mag [leerling] alleen op school komen om lessen te volgen voor de vakken waarvoor hij een toets heeft in de toetsweek. Tijdens de toetsweek heeft een incident plaatsgevonden in een klaslokaal. [leerling] vertoonde oppositioneel gedrag tegen de lesopvangondersteuner omdat hij zijn muts niet af wilde doen en heeft gescholden in het klaslokaal. Na de herfstvakantie moet [leerling] zijn lessen thuis online volgen.
7. Op 8 november 2022 heeft het eindgesprek tussen verzoekers en de begeleider van [ondersteuningsprogramma] plaatsgevonden. Zij adviseert psycho-educatie voor [leerling]. De begeleiding vanuit [ondersteuningsprogramma] wordt stopgezet omdat verzoekers de voorkeur zouden geven aan externe begeleiding.
8. Op 18 november 2022 heeft de school via de mail aan ouders teruggekoppeld dat het reboundtraject niet van start kan gaan omdat de Permanente commissie leerlingenzorg (PCL) van het samenwerkingsverband van mening is dat 12 weken begeleiding bij het reboundtraject niet voldoende zijn voor [leerling] om een zodanige gedragsverandering te bewerkstelligen dat hij weer terug kan keren naar de school.
9. Op 25 november 2022 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen verzoekers en de school over het advies van de PCL van het samenwerkingsverband. Ook wordt gesproken over voortgezet speciaal onderwijs (vso) en de huidige stand van zaken van het onderwijs van [leerling].
10. Op 1 december 2022 heeft verweerder een brief naar verzoekers gestuurd waarin hij onder andere aangeeft een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor het vso bij het samenwerkingsverband aan te vragen. Op 8 februari 2023 heeft het samenwerkingsverband de tlv-vso afgegeven.

11. Op 14 februari 2023 heeft verweerder een brief naar verzoekers gestuurd met daarin de aankondiging van de voorgenomen verwijdering van [leerling].

4. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekers

Het verwijderingsbesluit is niet proportioneel omdat [leerling] geen grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond waardoor de veiligheid van anderen in het geding is of is geweest. Verzoekers hebben met [leerling] gesproken over de incidenten die hebben plaatsgevonden tijdens de muzikles en tijdens de toetsweek. [leerling] begrijpt achteraf dat hij zich niet zo had moeten gedragen. De school heeft nooit tijdens gesprekken aangegeven dat het gedrag van [leerling] erg problematisch was en dat de grenzen van de begeleiding waren bereikt. Verzoekers hebben deze gesprekken anders ervaren omdat altijd perspectief werd geboden. Zij waren in de veronderstelling dat [leerling] na de schorsing het reboundtraject zou volgen en vervolgens terug zou keren op de school. Verzoekers hadden niet gedacht dat een verwijderingsprocedure een consequentie zou zijn voor zijn gedrag omdat hiervoor geen signalen zijn afgegeven door de school. Na de schorsingsperiode hebben verzoekers ervoor gezorgd dat [leerling] toch nog naar school mocht voor de vakken waarvoor hij toetsen had in de toetsweek. De school heeft geen onderzoek gedaan naar de ondersteuningsbehoefte van [leerling] en nauwelijks ondersteuning ingezet. De hulp van [ondersteuningsprogramma] is gestopt omdat de begeleider aangaf dat [leerling] geen hulp nodig had. Verzoekers hebben nooit aangegeven dat zij externe hulp verkiezen boven hulp van de school. Zij willen juist dat [leerling] hulp krijgt op school. Tijdens de periode dat [leerling] thuiszat, heeft de school verzoekers nooit concreet gewezen op het aanbod van [voorziening] die leerlingen een sociale omgeving biedt als zij niet (volledig) naar school gaan. Verzoekers hebben daarnaast zelf contact moeten opnemen met de school omdat de docenten online geen contact met [leerling] opnamen. Ook de buddy die aan [leerling] werd toegewezen, reageerde vaak niet op zijn berichten. [leerling] wil graag terug naar de school zodat hij zijn onderwijs kan vervolgen. Verzoekers hebben [leerling] uit noodzaak ingeschreven op een middelbare school in Amsterdam omdat hij online geen goed onderwijs kreeg.

Standpunt verweerder

Het verwijderingsbesluit is zorgvuldig tot stand gekomen en proportioneel. Het grensoverschrijdende gedrag van [leerling] veroorzaakt onveiligheid bij docenten en leerlingen, en verstoort de rust en orde op school. Sinds de brugklas hebben veel incidenten op school plaatsgevonden. De twee incidenten die hebben plaatsgevonden tijdens de muzikles en tijdens de toetsweek waren de druppel. De muziekdocent gaf aan zich onveilig te voelen. De school heeft uiteindelijk gekozen voor een verwijderingsprocedure omdat het na de schorsingsperiode in oktober jl. opnieuw mis ging tijdens de toetsweek. Deze consequentie was duidelijk voor ouders omdat in de schorsingsbrief werd verwezen naar 'zwaardere maatregelen' als [leerling] grensoverschrijdend gedrag zou blijven vertonen op school. De school had gehoopt dat [leerling] kon starten met het reboundtraject, zodat zijn ondersteuningsbehoefte kon worden onderzocht. De school heeft zelf eerder de ondersteuningsbehoefte van [leerling] onderzocht via informatie van mentoren, docenten en de schoolleiding, informatie uit het dossier van [leerling] en informatie uit gesprekken die zijn gevoerd met verzoekers en met [leerling]. De school heeft verschillende vormen van ondersteuning aan [leerling] geboden en ingezet. De begeleider van

[ondersteuningsprogramma] heeft samen met [leerling] en verzoekers gekeken of [leerling] een hulpvraag had, maar die kwam niet duidelijk naar voren. Verzoekers wilden geen begeleiding van [ondersteuningsprogramma] voor [leerling] en gaven de voorkeur aan externe begeleiding. De school heeft verzoekers daarom een lijst meegegeven met enkele externe instanties. Via de gemeente was [afdeling] betrokken en op school waren de jaarlaagverantwoordelijke en de mentor van [leerling] betrokken. Vanaf het moment dat [leerling] niet meer werd toegelaten tot de lessen heeft de school naast online onderwijs extra ondersteuning aangeboden in de vorm van [voorziening], een buddy, contact met de mentor en docenten. Ook is ondersteuning gefaciliteerd uit de gelden van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). [leerling] heeft weinig gebruik van gemaakt van de ondersteuning.

5. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Het samenwerkingsverband heeft van de school een aanvraag ontvangen voor een reboundtraject voor [leerling]. Dit traject is er voor leerlingen die moeite hebben met het reguleren van hun gedrag en ter verbetering van hun executieve functies. Na de aanvraag heeft de PCL van het samenwerkingsverband onderzocht of alle mogelijke ondersteuning die op de school wordt aangeboden, is ingezet. Dit was volgens het samenwerkingsverband het geval. De PCL is van mening dat [leerling] structureler en intensiever hulp nodig heeft. De benodigde hulp overstijgt het reboundtraject. De gehele procedure van aanvraag tot besluit heeft vier weken geduurd. De week na de herfstvakantie is het besluit direct telefonisch aan de school meegedeeld.

6. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

Aan de Commissie kunnen geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling.¹ Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een situatie van een feitelijke verwijdering en een voornemen tot verwijdering hieraan gelijk. Hiervan is sprake. Verzoekers hebben het verzoek op 11 januari 2023 ingediend. De Commissie toetst de actuele voorgenomen verwijderingsbeslissing van 14 februari 2023 van verweerder. De feitelijke situatie is echter niet voor [leerling] veranderd omdat hij sinds de schorsingsperiode geen (volledige) toegang heeft tot de fysieke lessen en een aangepast (online) lesprogramma volgt. Nu verder het verzoek tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

Inhoudelijke beoordeling van het verwijderingsbesluit

Aan de beslissing om [leerling] te verwijderen liggen de volgende gronden ten grondslag: enerzijds grensoverschrijdend gedrag en de onveiligheid die door dit gedrag ontstaat op school en anderzijds het niet kunnen voldoen aan de ondersteuning die [leerling] nodig heeft voor zijn gedrag. Verwijdering wegens grensoverschrijdend gedrag betreft een ordemaatregel. Verweerder heeft hierbij een zekere beslissingsvrijheid bij de waardering van de ernst van het gedrag van de leerling en de op te leggen sanctie. De Commissie toetst daarom zo een verwijderingsbeslissing

terughoudend en beoordeelt of verweerder in redelijkheid tot het besluit kon komen om de leerling te verwijderen, en of er een minder vergaande maatregel kon worden ingezet.

De Commissie kan verweerder in de motivering van bovenstaande grondslagen voor de verwijdering van [leerling] niet volgen. De Commissie is allereerst van oordeel dat de verwijdering van [leerling] niet proportioneel is ten aanzien van het gedrag dat [leerling] heeft vertoond tijdens de incidenten in de muzikles en in de toetsweek. Het is de Commissie niet gebleken dat het gedrag van [leerling] tijdens deze incidenten dermate ernstig van aard is geweest dat dit een verwijdering rechtvaardigt. Voorts overweegt de Commissie dat verweerder de belangen van de docenten en de leerlingen enerzijds en het belang van [leerling] anderzijds heeft afgewogen voordat hij de verwijderingsbeslissing heeft genomen. Verweerder heeft hierbij echter het belang van de veiligheid op school in relatie tot de gedragingen van [leerling] onvoldoende gemotiveerd. De Commissie is van oordeel dat verweerder onvoldoende heeft aangetoond dat sprake is van onveiligheid bij docenten en medeleerlingen door het gedrag van [leerling]. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is het de Commissie ook niet gebleken dat in de eerdere schooljaren sprake is geweest van gedragingen van [leerling], die dermate ernstig waren dat toen de veiligheid van medewerkers dan wel leerlingen in het geding was.

Ten aanzien van de tweede grondslag voor de verwijdering van [leerling] overweegt de Commissie dat verweerder dit ook onvoldoende heeft onderbouwd. Het is de Commissie ter zitting gebleken dat eerder sprake was van ruis in de communicatie tussen verzoekers en verweerder over de begeleiding van [leerling] en dat dit de reden voor verweerder zou zijn geweest om beschikbare ondersteuning niet in te zetten. Verweerder heeft naar het oordeel van de Commissie geen adequaat onderzoek gedaan naar de extra ondersteuningsbehoefte van [leerling] en te weinig regie gevoerd in het onderzoek naar de nog resterende begeleidingsmogelijkheden binnen de school. Zulks blijkt ook niet uit het opp van [leerling]. Nadat [leerling] werd afgewezen voor het reboundtraject, is verweerder direct overgegaan tot de aanvraag van een tlv-vso bij het samenwerkingsverband. In plaats daarvan had het op de weg van verweerder gelegen om nader te onderzoeken welke ondersteuning binnen de school nog mogelijk was.

Alles overziend is de Commissie van oordeel dat verweerder niet in redelijkheid tot het besluit kon komen [leerling] feitelijk van de school te verwijderen omdat beide verwijderingsgronden onvoldoende zijn gemotiveerd. Verweerder had een minder zwaar middel in de vorm van ondersteuning voor [leerling] kunnen inzetten alvorens tot feitelijke verwijdering over te gaan.

7. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

8. AANBEVELINGEN

De Commissie beveelt verweerder aan in gesprek te gaan met verzoekers, al dan niet met behulp van een neutrale partij, om te bespreken of en hoe terugkeer op de school mogelijk is en aandacht te besteden aan het vervolg van de schoolloopbaan en het gedrag van [leerling] de komende schooljaren.

Aldus gedaan te Utrecht op 23 maart 2023 door mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, voorzitter, H. Ait Oumghar en G.J. Leeflang BSW, leden, in aanwezigheid van mr. G.D.J. Brinkman, secretaris.

mr. J.P.L.C. Dijkgraaf
voorzitter

mr. G.D.J. Brinkman
secretaris

¹ Artikel 12.34 lid 2 sub b Wet voorgezet onderwijs 2020 (WVO 2020).